

Nederland week lang internationaal toneel voor onderzoeksdata

4e plenaire bijeenkomst Research Data Alliance

500 Wetenschappers en data-experts uit vele landen en zo mogelijk nog meer disciplines kwamen van 22 tot 24 september naar Amsterdam voor de vierde plenaire bijeenkomst van de Research Data Alliance (RDA). Een keynotespreker suggereerde dat binnenkort een wetenschappelijk artikel een bijlage zal zijn bij de onderzoeksdata in plaats van andersom. Maar technisch, organisatorisch en juridisch moet er nog veel gebeuren – dus ook in de vele werkgroepen van de RDA. De resultaten van de conferentie staan op rd-alliance.org.
tekst en foto's Inge Angevaere

KORT

CLAPOP toont resultaten CLARIN-NL

CLARIN-NL heeft alle data en tools die de afgelopen jaren binnen het project zijn ontwikkeld, samengebracht in CLAPOP. Via deze portal hebben onderzoekers met één login toegang tot alle resultaten van het project dat komend voorjaar zal worden afgerond. De gebruiker kan filteren op onder andere vakgebied, taal en functionaliteit, zodat relevante data en tools worden voorgesteld. Ingelogde gebruikers hebben toegang tot deze bronnen en kunnen in contact komen met collega's die ook gebruikmaken van de CLARIN-infrastructuur. (ER)
dev.clarin.nl

Digital Humanities cursussen op een rij

Eén interactief overzicht met alle cursussen Digital Humanities die aan Europese universiteiten worden gegeven. Dat is DODH (Dutch Overview of Digital Humanities), een online applicatie ontwikkeld door CLARIAH en DARIAH EU. Geïnteresseerden kunnen de database doorzoeken op locatie en opleidingsniveau, waarna de cursussen op de kaart worden weergegeven. Momenteel is het overzicht voor Nederland, Vlaanderen en Duitsland zo goed als compleet; gebruikers kunnen zelf ontbrekende cursussen toevoegen. Binnenkort verschijnt er ook een overzicht van lopende en afgeronde projecten op het gebied van Digital Humanities in Europa. (ER)
clariah.nl/en/dodh

DSA-seal voor DNB Household Survey

Het internationale datakeurmerk Data Seal of Approval (DSA) is toegekend aan de DNB Household Survey (DHS). De DHS is een longitudinaal onderzoek over psychologische en economische aspecten van spaargedrag en wordt sinds 1993 afgenomen in het CentERpanel van CentERdata. Naast het bestuderen van financieel gedrag, worden de data ook gebruikt om andere studies te verrijken. De datasets bevatten informatie over werk, pensioen, wonen, hypotheek, inkomen, bezittingen, leningen, gezondheid, economische en psychologische concepten en persoonlijke eigenschappen. Het keurmerk geeft aan dat de DHS-data op een betrouwbare wijze worden ontsloten en bewaard. Om de langetermijnsplag te garanderen, wordt samengewerkt met DANS. (MdB)
dhsdata.nl

Oorkonden en resoluties uit 15e en 16e eeuw online

“Materialen uitgeven op een manier die nu relevant is. Dat is waar het om gaat.” Lex Heerma van Voss vertelt over het ontsluiten van Nederlandse databronnen.
Ilja Nieuwland

Samen met het Nationaal Archief ontsluit het Huygens ING de komende vijf jaar drie belangrijke Nederlandse databronnen online: de Nederlandse oorkonden van vóór 1500, de Generale Missiven (jaarlijkse rapporten vanuit Batavia aan het bestuur van de Verenigde Oost-Indische Compagnie) en de Resoluties van de Staten-Generaal (de verslaglegging van behandelde zaken tijdens de vergaderingen van 1576 tot 1796).

Heerma van Voss, directeur van het Huygens ING: “Wat ik boeiend vind,

is dat ik als student geschiedenis regels moest leren die uitontwikkeld waren, die al tachtig jaar als norm voor historici werden gehanteerd. Nu is dat allemaal in beweging; het is belangrijk om heel erg interessante materialen uit te geven op een manier die nu relevant is, die het stellen van nieuwe vragen toelaat. In eerste instantie worden scans van de databronnen online gezet. Dat verhoogt de toegankelijkheid al enorm. Vervolgens worden, naast andere technieken, vrijwilligers ingezet bij de basistranscriptie van de Generale Missiven en de Resoluties. Dit schrift is goed leesbaar. Je kunt je voorstellen dat zij voor het slapen even een Resolutie transcriberen.”

Echte uitdaging

De grootste mogelijkheid tot innovatie ziet Heerma van Voss in de

ontsluiting van de Resoluties. Voorlopers van het instituut zijn al voor 1910 aan de editie begonnen. Inmiddels is de periode tot 1630 ontsloten, met behulp van nieuwe technieken kan dat tempo behoorlijk worden opgeschroefd. In eerste instantie gebeurt dat door gescande pagina's ter beschikking te stellen aan onderzoekers.

Editeerwerk

Maar de echte uitdaging ligt in het editeerwerk. Huygens ING-senioronderzoeker Ida Nijenhuis: “Het Nationaal Archief verstrekt de gescande pagina's van de Resoluties; wij zorgen voor verdere ontsluiting. In eerste instantie vinden twee pilots plaats: één met handschrietherkenning, waarvoor de samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen is gezocht, en één waarin, in samen-

Pagina uit gedrukte Resoluties van de Hoogh Mogende Heeren der Vereenighde Nederlanden, 1740 credit Nationaal Archief

werking met partners in Polen, getracht wordt karakterherkenning toe te passen op de gedrukte uitgaven van de Resoluties. We zijn nog niet zover, maar uiteindelijk willen we alles online ontsluiten.”

resources.huygens.knaw.nl